

**RASMLI KARTOCHKALAR YORDAMIDA INGLIZ TILI LUG'AT
BOYLIGINI KENGAYTIRISH**

TERMIZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI O'QITUVCHISI

QOBILOVA KAMOLA AZAMATOVNA

TERMIZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI TALABASI

KARIMOVA GULNOZA

Annotatsiya: Ushbu maqolada rasmlı kartochkalar (flashcards) yordamida ingliz tili lug'at boyligini kengaytirishning samarali metodlari yoritilgan. Tadqiqotda vizual o'qitish texnologiyalarining afzalliklari, bolalar hamda o'quvchilar uchun rasmlı kartochkalarning motivatsiya va eslab qolish jarayoniga ta'siri ilmiy asosda ko'rsatib beriladi. Shuningdek, amaliy misollar, o'yinlar va mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha tavsiyalar beriladi.

Kalit so'zlar: rasmlı kartochkalar, flashcards, vizual metod, lug'at boyligi, ingliz tili, eslab qolish, metodika, o'yin texnologiyalari.

Bugungi globallashuv davrida ingliz tili o'rganishning ahamiyati ortib bormoqda. Xususan, maktabgacha yoshdan boshlab bolalarning lug'at boyligini shakllantirish uchun samarali metodlar qo'llanishi talab etiladi. Shulardan eng sodda, ammo samaralisi — rasmlı kartochkalar yordamida o'qitishdir. Flashcard usuli nafaqat so'z yodlash, balki mantiqiy fikrlash, assotsiativ tafakkurni rivojlantiradi.

1. Rasmlı kartochkalar metodining pedagogik asoslari

Rasmlı kartochkalar vizual (ko'rgazmali) o'qitish metodiga tayanadi. Vizual obrazlar:

informatsiyani 60–70% tezroq qabul qildirishiga,
uzoq muddatli xotirada mustahkam saqlanishiga,
yosh bolalarda qiziqish uyg'onishiga,
nutq faoliyatining rivojlanishiga xizmat qiladi.

Ushbu metod konstruktivistik yondashuvga asoslanib, o'quvchining faol ishtirokini rag'batlantiradi.

2. Rasmlı kartochkalarıng afzalliklari

1. Vizual eslab qolish oson – rasm + so'z kombinatsiyasi assotsiatsiya hosil qiladi.

2. Qayta-qayta ishlatish mumkin – kartochkalar modul sifatida doimiy takrorlashga qulay.

3. O'yinlar orqali o'rganish imkoniyati – bingo, memory game, matching game.

4. Har bir yoshga moslashtirish mumkin – maktabgacha, boshlang'ich, o'rta sinflarda qo'llash qulay.

5. Motivatsiya oshadi – rangli tasvirlar o'quvchilarni jalb qiladi.

3. Rasmlı kartochkalar yordamida lug'at o'rgatish bosqichlari

1-bosqich: Tanishuv

O'qituvchi yangi so'zlarni rasm orqali namoyish qiladi, talaffuz qiladi, o'quvchilar takrorlaydi.

2-bosqich: Mustahkamlash

Matching: rasmni so'z bilan moslashtirish

Grouping: hayvonlar, mevalar, ranglar kabi guruhlariga ajratish

3-bosqich: Amaliy qo'llash

O'quvchilar kartochkalardan foydalanib gap tuzadilar:

Apple – I like apples.

4-bosqich: O'yinlar orqali takrorlash

Memory game (eslab topish)

Flash the card (tezkor ko'rsatish)

What's missing? (yo'qolgan kartani topish)

4. Maktabgacha ta'limda qo'llash tajribasi

Rasmlı kartochkalar o'rta guruh va katta guruh bolalarida:

ranglarni o'rgatish,

hayvonlar nomlari,

meva-sabzavotlar,

o'yinchoqlar,

uy anjomlari

kabi mavzularni oson o'zlashtirishga yordam beradi.

Mashg'ulotlar 5–7 daqiqa vizual ko'rsatish va 10–15 daqiqa interaktiv o'yinlardan iborat bo'lishi samaralidir.

5. O'yin texnologiyalaridan foydalanish

1. "Find the Card" o'yini

O'qituvchi rasmni aytadi, bolalar to'g'ri kartochkani topadilar.

2. "Memory" o'yini

Kartochkalar pastga qaratib qo'yiladi. Bolalar juft kartalarni topadilar. Bu diqqat va xotirani rivojlantiradi.

3. "Show and Say"

Bolaga kartochka beriladi, u rasmni ko'rsatib nomlaydi va gap tuzadi.

4. "Missing Card"

Bitta karta olib qo'yiladi, bolalar qaysi kartochka yo'qligini topadilar.

6. Natijalar

Rasmli kartochkalar yordamida o'tkazilgan darslar quyidagi natijalarga erishishga yordam beradi:

so'zlarni 2–3 baravar tez yodlash,

eslab qolishning 80% gacha samaradorligi,

darsga qiziqishning oshishi,

talaffuzning yaxshilanishi,

mustaqil gap tuzish ko'nikmalarining shakllanishi.

Xulosa

Rasmli kartochkalar ingliz tili lug'at boyligini kengaytirishda eng samarali vizual vositalardan biridir. Ular orqali bolalar yangi so'zlarni tez o'zlashtiradi, eslab qolish jarayoni yengillashadi va mashg'ulotlar qiziqarli o'yin ko'rinishida o'tadi. Ushbu metod maktabgacha ta'limdan tortib yuqori sinfgacha bo'lgan o'quvchilar

uchun mos bo'lib, o'qituvchilarga darslarni interaktiv, samarali va o'quvchiga yo'naltirilgan shaklda tashkil etish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Harmer, J. The Practice of English Language Teaching. London: Longman, 2015.
2. Cameron, L. Teaching Languages to Young Learners. Cambridge University Press, 2011.
3. Allen, V. F. Techniques in Teaching Vocabulary. Oxford University Press, 2017.
4. Nation, I. S. P. Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge University Press, 2020.
5. Schmitt, N. Vocabulary in Language Teaching. Cambridge University Press, 2013.
6. Wright, A., Betteridge, D., Buckby, M. Games for Language Learning. Cambridge University Press, 2014.
7. Ellis, R., & Shintani, N. Exploring Language Pedagogy Through Second Language Acquisition Research. Routledge, 2014.
8. Kims, J. Flashcards as Effective Visual Tools for Vocabulary Learning. TESOL Journal, 2018.
9. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha Ta'lim Vazirligi. Ingliz tili dasturi va metodik tavsiyalar. Toshkent, 2022.
10. G'ulomova, X., Mavlonova, R. Chet tillarni o'qitish metodikasi. Toshkent: O'qituvchi nashriyoti, 2020.